

Nyhetsbrev #5 – RAKEL RäddSamF

Så var det dags för årets första nyhetsbrev från det länsgemensamma RAKEL-projektet inom RäddSam F. Det har blivit fördröjt och fördröjt men nu äntligen är det klart!

Projektläget

Från 1 mars (eller strax därefter) räknar vi med att, med anledning av beslut i räddningschefsgruppen, alla styrkeledare inom RäddSam F finns tillgängliga i RAKEL. Det har inte sagts något om utrustningsnivå utan bara att varje stations styrkeledare (MSISDN: 2 43-KS08) skall finnas tillgänglig i RAKEL med användning på samma sätt som alla användare i pilotprojektet innan. För att underlätta övergången till RAKEL har räddningschefsmötet beslutat att RAKEL-bestyckade enheter/funktioner skall använda sitt RAKEL-anropsnummer (MSISDN) oavsett vilket radiosystem som används. För att få ut mer av pilotprojektet har räddningschefsmötet beslutat att tydliggöra kravet på RAKEL-användning. Det innebär att när en enhet/funktion blivit RAKEL-bestyckad *skall* enheten/funktionen vara tillgänglig i RAKEL från det att enheten bemannas till dess att den backar in i brandstationen (motsv.) efter avslutat uppdrag. RAKEL är dock fortfarande inte att betrakta som räddningstjänsternas primära kommunikationssystem utan finns som ytterligare ett verktyg för att underhålla och underlätta samverkan såväl inom den egna som med samverkande organisationer.

Instruktörsutbildning

Den 16/12 2010 genomfördes en instruktörsutbildningsdag i Jönköping. Instruktörer från varje kommun fick vid den dagen en gemensam grund att stå på för att likrikta och effektivisera utbildningen ute i de enskilda kommunerna.

Varje kommun har därmed fått förutsättningar för att kunna genomföra utbildning inför pilotprojektets utökning med styrkeledare från 1/3 (se ovan). Det gemensamma utbildningsmaterialet kommer att publiceras på RäddSam F:s hemsida inom kort. En sista finputsning av materialet skall bara genomföras först. Utbildningsmaterialet kommer att vara fritt nedladdningsbart och självklart därmed också spridningsbart utanför RäddSam F. Sådan spridning är enbart positiv. Dock kan vi uppmana till att ange referens om materialet skall användas utanför RäddSam F.

Efter instruktörsutbildningen genomförts har RäddSam F:s gemensamma terminalleverantör, Swedish Radio Supply AB, publicerat en uppdaterad version av sin interaktiva allmänutbildning för RAKEL-terminalerna SRG3500 och STP8000. Utbildningen nås via adressen <http://saf.sepura.se>. För att komma åt

utbildningen förutsätts att man skapar sig ett användarkonto. Detta konto är kostnadsfritt och innebär inga andra åligganden. Samtliga användare i länet uppmanas att genomgå denna utbildning.

Samverkansläget

Polisen får RAPS under mars/april 2011 (det har av logistikskäl blivit framflyttat). Framtill dess kan man nyttja Samverkan Blå 1-3 som gruppkombinerats med RAPS 1, 4 och 7 vid behov av samverkan i RAKEL. Blå-1 = RAPS 1, Blå-2 = RAPS 4 och Blå-3 = RAPS 7.

Ambulansen är nu färdiga med övergången till RAKEL och har det som primär kommunikationsväg. De har redan från början med RAPS-talgrupperna i sina terminaler.

SOS Alarm har positioneringstjänsten klart och i drift. För att det skall fungera måste dock varje kommun ge ett medgivande till att SOS får ta del av denna information. Henrik Axelsson på SOS har gjort en förlaga där det bara är att fylla i sin kommuns namn och organisationsblockets första tre positioner (t.ex. 7-43-1)

Grannlänens operativa användning av RAKEL fortsätter att inventeras. Detta för att kunna sprida information om hur vi kommunikationsmässigt skall samverka med våra grannar. När inventeringen är klar återkommer vi med en sammanställning.

Operativ KommunikationsPlanering för framtiden

För att underlätta framtida breddanslutning av RAKEL-terminaler har projektledningen tillsammans med den inhyrda konsulten från Combitech genomfört ett arbete med att ta fram en operativ kommunikationsplanering (OKP) för det läge då alla länets räddningstjänster fullt ut skulle ansluta sig till RAKEL. Innebärande att alla enheter och alla personer i utryckningstjänst skulle vara försedda med RAKEL-terminaler. Detta innebär *inte* att något beslut är taget kring en övergripande anslutning. Arbetet har istället gjorts för att ensa principer vad gäller nummersättning av talgrupper och terminaler samt den bakomliggande organisationsstrukturen. Till detta nyhetsbrev finns bilagt nummersättningsplanen för RAKEL inom RäddSam F. Samtliga OKP:er är granskade av MSB och finns nu distribuerade till såväl RAKEL Kundstöd som Swedish Radio Supply och till kommunerna. Eventuella ändringar i dessa OKP:er kan självklart göras, men för att hålla ihop RAKEL-systemet inom RäddSam F skall dessa ändringar gå genom projektledningen. Hör gärna av er om det finns frågor kring OKP:erna.

Programmeringstankar

Tillsammans med Swedish Radio Supply hade vi en programmeringsdag den 8/2. Detta för att börja titta lite på möjligheter inför kommande programmering vid skarp RAKEL-drift. Några uppdateringar blir det i befintliga terminaler inom några veckor, bl.a. uppdatering till grundprogramversion 10. Vi fortsätter sedan arbetet med att utvärdera denna programmering för att eventuellt göra justeringar efter behov till det förväntade skarpa driftläget i framtiden. Synpunkter och tankar tas självklart emot med tacksamhet!

RAKEL-dagen 26/1 2011

Den 26 januari 2011 arrangerade MSB den s.k. RAKEL-dagen. Dagen var avsedd för kunder, samarbetspartners och organisationer som är intresserade av att bli kunder och var en heldag med seminarier och en minimässa.

Dagen inleddes med att MSB:s generaldirektör Helena Lindberg berättade lite om MSB:s centrala syn på RAKEL. Nätet är nu fullt utbyggt i hela landet och fokus kommer nu att ligga på att få in kunder/användare. Fokus under 2011 kommer från MSB:s sida att ligga på övrig kommunal verksamhet (utöver räddningstjänst) och utgångspunkten är att göra RAKEL till det självklara valet för kommunikation såväl i vardagen som i kris. MSB vill fånga in kundernas synpunkter vilket man gör genom ett antal råd och referensgrupper. Prisen för RAKEL diskuteras just nu med regeringen för att få till en långsiktig lösning och därmed ge kunderna nödvändiga planeringsförutsättningar. MSB skall också ytterligare försöka förenkla anslutningsprocessen till RAKEL och försöka hjälpa till även med systemtänk. MSB har insett att det är inte bara ett teknikprojekt utan i mångt och mycket ett systemprojekt. Samtidigt sneglar MSB på andra länder och hur deras motsvarande nät byggs och används. Det gäller såväl utveckling som interoperabilitet.

Efter Helena Lindberg talade chefen för RAKEL-enheten, Stefan Kvarnerås, med ytterligare lite detaljer kring RAKEL-nätets nulägesstatus. Idag har RAKEL ca 30.000 aktiva användare. Målet är att 2014 ha 70.000 aktiva användare. Vid sidan av Teracoms broadcastnät är RAKEL det mobila nät som har bäst täckning med 99,4% av befolkningen. Nätutbyggnaden har hållt såväl budget (2,5 miljarder kronor) som tidplan. Nu vänder MSB sig mot användarna för att driva utvecklingen vidare. Detta i form av råd och referensgrupper.

Efter detta var det utbyggnadskonsortiets chefs, Anders Åkesson, tur att tala. Han berättade att RAKEL är världens näst största TETRA-nät och ett av de 2.500 nät i 114 länder som finns idag. Bara i Sverige finns det över 40 olika TETRA-nät. RAKEL täcker (innan sista etappen i norrland räknats med) 95% av ytan. Det som ligger i utvecklingsröret är utveckling av datakapacitet och integration mot applikationer av olika slag i nätet. Det finns således en utvecklingspotential och vilja.

Mikael Odenberg, VD för Svenska Kraftnät, avslutade det inledande passet. Han drog många exempel från kriser i olika delar av världen och anknöt dessa till kommunikation på olika sätt. Han konstaterade att i samband med kriser måste ledorden vara samordning, samverkan och interoperabilitet. För Svenska Kraftnäts del innebär det bl.a. att de upphandlar inga underhålls- och serviceentreprenörer som inte är RAKEL-anslutna. När Odenberg tittade på kommunerna i landet ansåg han att de kommuner som tvekar inför RAKEL-anslutning är inte förutseende eller beredda och han betraktade ett sådant ställningstagande som snudd på tjänstefel. Det påstående får visserligen stå för honom men i botten ligger nog ett stort mått av sanning.

Dagen fortsatte med ett antal uppdelade seminarier. Under tecknad valde att besöka ett seminarium om sambruk av kommunala resurser med RAKEL som stöd. Det var Öckerö kommun och deras äldreomsorgschef Arto Niskala som berättade hur just Öckerö kommun valt att använda RAKEL. På Öckerö (en kommun med tio öar i Göteborgs norra skärgård) togs ett politiskt beslut att utreda hur IT-stöd kan hjälpa till att mer effektivt kunna sambruka de kommunala resurserna. Den utredningen renderade att man idag nyttjar RAKEL

till tretton olika aktiviteter inom kommunen, varav vilka jag hann anteckna tolv stycken.

1. Tekniska larmer – man hanterar inbrotts-, brand- och övervakningslarm inom kommunala verksamheter inom eget nät med bl.a. RAKEL som bärare (dock primärt via kommunens egna IP-nät och RAKEL som reservbärare).
2. IVPA – samverkan mellan kommunen och Västra Götalandsregionen med rådgivning till räddningstjänstens personal från sjukvården.
3. Förebyggande hembesök – för de som skall ha bostadsanpassningar etc. vid kvarboende hemma trots vårdbehov. Exakt hur RAKEL utnyttjades här uppfattade jag inte.
4. Lyfthjälp – samverkan mellan kommunens äldreomsorgspatruller och räddningstjänstens personal
5. Stöd åt hemtjänsten – samverkan mellan hemtjänst och räddningstjänstens personal där räddningstjänsten utför arbetsuppgifter (t.ex. toa-besök etc) med distansstöd från hemtjänsten.
6. Samverkan mellan VA och räddningstjänst i samband med brandsläckning och behov av säkerställd brandvattenförsörjning.
7. Brandlarm från Öckerö kommunala bostäders fastigheter (se tekniska larmer ovan)
8. Kommunikation för ensamarbetare
9. Tjänsteman i beredskap för kommunen
10. Externa larm (se tekniska larmer ovan) från anläggningar av kulturellt eller socialt värde samt sådana anläggningar som kommunen bedömer har ett särskilt värde av annan art.
11. Samutnyttjande av båtar (motsvarande oss landkrabbors bilpooler)
12. Skydd av kommunala fastigheter

Öckerö kommun är väldigt speciell rent geografiskt och därmed ställs det också speciella krav på samnyttjande av kommunala resurser. Detta extremexempel är dock intressant för oss att titta på för att plocka en hel del tänk. Bl.a. har Öckerö kommun beslutat att abonnemangskostnaden (som vad jag förstår har slagit i avgiftstaket) hanteras kommuncentralt medan hårdvaran och administrationen kring den hanteras av respektive förvaltning.

Jag bevistade sedan ett seminarium med SOS Alarm och fick där bekräftat en del nyheter. Driften av RAKEL-hantering i Zenith (dvs deras skarpa driftmiljö) sjösätts i Halmstad under maj 2011. Efter en utvärdering efter sommaren förväntar man sig kunna rulla ut detta över hela landet i lämplig ordning. I övrigt rullar deras införandeprojekt mot sitt slut och är på väg in i ett förvaltningsskede.

Det sista seminariet jag hann vara med på (p.g.a. lite tågstrul) var en MSB-dragning av ersättning av det s.k. L1-nätet på kommunala ledningsplatser. Här kommer MSB att kunna ge visst bidrag till kommunerna för anskaffning av utrustning. Se vidare punkt längre ner i detta brev.

Rakeldagen var givande ur många perspektiv. Dock saknas det fortfarande en hel del applikationsutveckling i RAKEL och det saknas också direkta forum för enbart räddningstjänst. Detta är synpunkter som framförts till kommande RAKEL-dagar.

Mer information om RAKEL-dagen går att läsa på MSB:s tidnings (Tjugofya7) hemsida <http://www.tjugofya7.se>.

Avtalet med Swedish Radio Supply

En liten påminnelse att kolla av så att alla kommuner har undertecknat avropsavtalet med Swedish Radio Supply. Skulle det vara några frågetecken kan man höra av sig till Gunnar Hansson på Räddningstjänsten i Jönköpings kommun.

Projekt övrig kommunal verksamhet

Länsstyrelsen har på uppdrag av länets samtliga kommuner ansökt om statligt s.k. kompetensstöd för att utveckla implementering av RAKEL inom övrig kommunal verksamhet. Vi förväntar oss besked om detta inom någon månad och fortlöpande diskussioner förs mellan kommunerna, Länsstyrelsen och MSB.

Ersättning av L1-nätet

Tillsammans med MSB har kommunerna i Jönköpings och Kronobergs län fått möjligheten att vara pilotkommuner vad gäller ersättning av det s.k. L1-nätet till RAKEL. Erbjudandet innebär att kommunerna får stöd i de administrativa införandeprocesserna samt kostnadsersättning med 50% för installation av RAKEL-terminaler på kommunala ledningsplatser och i räddningstjänsternas RC. Den exakta utformningen av detta projekt är ännu inte klart men hanteras, än så länge, av den nuvarande projektledningen för RAKEL-implementering inom RäddSam F.

Avslutning

Detta var nog allt för denna gång. Jag hoppas verkligen att det inte skall dröja lika länge till nästa nyhetsbrev som det gjorde till detta.

Som alltid går det bra att höra av sig med frågor kring RAKEL-implementeringen till undertecknad på e-post david.hogberg@jonkoping.se alternativt via telefon 036-10 56 64.

Mvh

David Högberg – projektledare RAKEL-implementering inom RäddSam F.

Bilaga 1 Stationsnumrering

Station	CCIR S-70	MSISDN RAKEL
Jönköping	26100 – 26129	2 43-1000 – 2 43-1299
Huskvarna	26130 – 26139	2 43-1300 – 2 43-1399
Gränna	26140 – 26149	2 43-1400 – 2 43-1499
Norrahammar	26150 – 26159	2 43-1500 – 2 43-1599
Bankeryd	26160 – 26169	2 43-1600 – 2 43-1699
Visingsö	26170 – 26179	2 43-1700 – 2 43-1799
Unnefors	26180 – 26189	2 43-1800 – 2 43-1899
Ryd/Bottnaryd	26190 – 26199	2 43-1900 – 2 43-1999
Nässjö	26200 – 26219	2 43-2000 – 2 43-2299
Bodafors	26220 – 26229	2 43-2300 – 2 43-2399
Anneberg	26230 – 26239	2 43-2400 – 2 43-2499
Forserum	26240 – 26249	2 43-2500 – 2 43-2599
Malmbäck	26250 – 26259	2 43-2600 – 2 43-2699
Sävsjö	26270 – 26269	2 43-2700 – 2 43-2899
Stockaryd	26290 – 26279	2 43-2900 – 2 43-2999
Tranås	26300 – 26319	2 43-3000 – 2 43-3499
Österbymo	26321 – 26329	2 43-3500 – 2 43-3999
Vetlanda	26400 – 26429	2 43-4000 – 2 43-4399
Landsbro	26430 – 26439	2 43-4400 – 2 43-4499
Korsberga	26440 – 26449	2 43-4500 – 2 43-4599
Kvillsfors	26450 – 26459	2 43-4600 – 2 43-4699
Pauliström	26460 – 26469	2 43-4700 – 2 43-4799
Farstorp	26470 – 26479	2 43-4800 – 2 43-4899
Ramkvilla	26490 – 26499	2 43-4900 – 2 43-4999
Värnamo	26500 – 26519	2 43-5000 – 2 43-5699
Bredaryd	26520 – 26529	2 43-5700 – 2 43-5799
Bor	26540 – 26549	2 43-5800 – 2 43-5899
Rydaholm	26550 – 26559	2 43-5900 – 2 43-5999
Eksjö	26600 – 26619	2 43-6000 – 2 43-6499
Mariannelund	26620 – 26629	2 43-6600 – 2 43-6699
Hjältevad	26630 – 26639	2 43-6500 – 2 43-6599
Aneby	26640 – 26649	2 43-6700 – 2 43-6899
Hullaryd	26650 – 26659	2 43-6900 – 2 43-6999
Gislaved	26700 – 26719	2 43-7000 – 2 43-7299
Reftele	26720 – 26729	2 43-7300 – 2 43-7399
Smålandsstenar	26730 – 26739	2 43-7400 – 2 43-7499
Burseryd	26740 – 26749	2 43-7500 – 2 43-7599
Hestra	26750 – 26759	2 43-7600 – 2 43-7699
Gnosjö	26760 – 26769	2 43-7700 – 2 43-7899
Hillerstorp	26770 – 26779	2 43-7900 – 2 43-7999
Jönköping SV	Framtida	2 43-8000 – 2 43-8299
Habo	26800 – 26819	2 43-8300 – 2 43-8499
Mullsjö	26830 – 26849	2 43-8500 – 2 43-8699
Vaggeryd	26580 – 26589	2 43-8700 – 2 43-8899
Skillingaryd	26590 – 26599	2 43-8900 – 2 43-8999

Bilaga 2 Nummersättningsprincip

I RAKEL finns det nationella riktlinjer kring nummersättning av radioterminaler med avseende på anropsnumret MSISDN. Följande tillämpningar har gjorts inom RäddSamF:

Ett MSISDN är uppbyggt av sju tecken enligt följande

O RZ-KSEF

där

O = organisationstillhörighet (i räddningstjänstens fall alltid siffran 2)

RZ = rakelzon (för Jönköpings län är det alltid zon 43)

K = kommuntillhörighet (1, 8 = Norra regionens kommuner, 2, 3, 4, 6 = Höglandsregionens kommuner, 5, 7 = Södra regionen kommuner). Se stationsnumreringen i bilaga 1.

E = Enhetstyp (se nedan)

F = Funktion (0 = fordon, 1-7 = brandman, 8-9 = befäl)

Vad gäller de två sista positionerna EF har följande specificerade tillämpning gjorts vad gäller enheter/fordon:

10	Räddningsenhet
20	”Lätt räddningsenhet”, räddningsenhet reserv
30	Höjdenhet
40	Vattenenhet
50	Terrängenhet
55	Bandvagn
57	Fyrhjuling
60	FIP-enheter
65	Sjukvårdslarms-/IVPA-enheter
67	Specialenheter
69	Specialenheter
70	Transportfordon i primär utryckningstjänst
75	Transportfordon ej i primär utryckningstjänst
77	Transportfordon ej i primär utryckningstjänst
79	Transportfordon ej i primär utryckningstjänst
80	Ledningsenhet
90	Båt normalt sjösatt
99	Båt normalt placerad på trailer

Utöver dessa enheter har handterminaler numrerats enligt följande med avseende på de två sista positionerna (EF) i anropsnumret MSISDN

01 – 07	Brandmän tillhöriga en viss station
08 – 09	Styrkeledare tillhöriga en viss station
88	Befäl i ledningsenhet (IL/BI)
89	Befäl i ledningsenhet (IL/BI)

Det finns också några specialanropsnummer som avviker från principen

2 49-3080	Samverkansledning (f.d. 26880), mobilradio
2 49-3081	Samverkansledning (f.d. 26880), handterminal chaufför
2 49-3082	Samverkansledning (f.d. 26880), handterminal LOP
2 49-3083	Samverkansledning (f.d. 26880), handterminal LOP
2 49-3088	Samverkansledning (f.d. 26880), handterminal befäl